

Enerji Piyasası Düzenleme Kurumundan :
Elektrik Piyasasında Kullanılacak Sayaçlar Hakkında Tebliğ

BİRİNCİ BÖLÜM
Amaç, Kapsam ve Dayanak

Madde 1 — Bu Tebliğ, elektrik piyasasında kullanılacak sayaçların asgari özelliklerinin belirlenmesi amacıyla hazırlanmıştır.

Madde 2 — Elektrik piyasasında; 3516 sayılı Ölçüler ve Ayar Kanunu ile Türk Standartları, Avrupa Birliği Standartları, diğer uluslararası standartlar veya Türk Standartları Enstitüsü tarafından kabul gören diğer standartlara ve/veya dokümanlara uygun sayaçlar kullanılır. Bu sayaçlar, akredite edilmiş laboratuvar tarafından kalibre edilerek onaylanır ve T.C. Sanayi ve Ticaret Bakanlığı Tip ve Sistem Onay belgesi alır.

Standartlarda değişiklik olması halinde, değişiklik getiren standart; uygulanan standardın iptal edilmesi veya yürürlükten kaldırılması halinde ise yeni standart geçerli olur.

Madde 3 — Bu Tebliğ, 4/8/2002 tarihli ve 24836 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Elektrik Piyasası Lisans Yönetmeliğinin geçici 6 ncı maddesine, 25/9/2002 tarihli ve 24887 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Elektrik Piyasası Müşteri Hizmetleri Yönetmeliğinin 36 ncı maddesine ve 4/9/2002 tarihli ve 24866 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Elektrik Piyasası Serbest Tüketici Yönetmeliğinin 5 inci maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

İKİNCİ BÖLÜM

Dengeleme ve Uzlaştırma Sisteminin Gerektirdiği Haberleşmeyi Sağlayacak Sayaçlar

Madde 4 — Üretim tesislerinin şebekeye bağlantı noktalarına, dağıtım sistemlerinin iletim şebekesine bağlantı noktalarına ve ithal ve/veya ihraç edilen elektrik enerjisinin ülke sınırındaki teslim noktalarına asgari nitelikleri aşağıda belirtilen sayaçlar tesis edilir:

- Elektronik ve programlanabilen,
- Ölçülen enerji ve demand değerlerinin hafızada tutulabilmesini ve belirli bir zaman diliminde kaydedilen yük eğrisinin kaydının tutulabilmesini sağlayacak dahili veri toplama ünitesine sahip,
- Aktif enerjiyi ve reaktif enerjiyi endüktif ve kapasitif bölgelerde ölçebilen,
- Üç faz dört telli, primer sistemin tüm fazlarını ölçebilen,
- Nominal gerilim beslemesi 3 x 58 / 100 Volt (V) ve nominal akım beslemesi 1 veya 5 Amper (A) olan.

Madde 5 — Sayaçların doğruluk sınıfları, sayaçların monte edileceği tesisin kurulu gücüne bağlı olmak kaydıyla, aşağıdaki tabloda belirtilen değerlere uygun olarak seçilir.

*Sayacın bağlı olduğu devrenin primer gücü	100 MVA’dan büyük	100 MVA ile 10 MVA arasında (100 MVA ve 10 MVA dahil)	10 MVA’dan küçük
Aktif enerji sayaçları	IEC-EN 60687 0.2S sınıfı	IEC-EN 60687 0.5S sınıfı	IEC-EN 61036 1 sınıfı
Reaktif enerji sayaçları	**IEC-EN 61268 2 sınıfı	**IEC-EN 61268 2 sınıfı	**IEC-EN 61268 2 sınıfı

* Her bir ölçüm noktasındaki ana güç trafosu ve/veya devrenin nominal gücü

** Asgari doğruluk gereklilikleri

Madde 6 —

a) Enerji ölçümleri;

Bir demand periyodunda aşağıdaki enerji ölçümleri tarih ve saat etiketli olarak sayaç üzerinden okunur;

1. Alınan kWh,
2. Verilen kWh,
3. Alınan kVARh,
4. Verilen kVARh.

b) Demand değeri ölçümleri;

Bir demand periyodunda aşağıdaki demand değeri ölçümleri tarih ve saat etiketli olarak sayaç üzerinden okunur;

1. Alınan kW maksimum demand değeri,
2. Verilen kW maksimum demand değeri,
3. Alınan kVAR maksimum demand değeri,
4. Verilen kVAR maksimum demand değeri.

Demand periyodu altmış dakika olup, enerji ölçümleri ile demand değeri ölçümleri en az kırk gün boyunca hafızada saklanır. Sayaçlar, demand ölçüm periyodunun beş, on, onbeş, yirmi ve otuz dakikaya ayarlanabilmesi özelliğini taşır.

Madde 7 — Sayaçlarda; gün, dönem ve özel zamanlara ilişkin enerji ve demand değerlerinin kaydedilebileceği en az dört tarife belleği bulunur.

Madde 8 — Sayaçlarda; hata denetleme özelliğine sahip, uzaktan iletişime uygun haberleşme donanımı bulunur.

Madde 9 — Bu bölümde yer alan sayaçların kullanılacağı ölçme ve iletişim sistemlerine dair usul ve esaslar, dengeleme ve uzlaştırmaya ilişkin mevzuat kapsamında belirlenir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Tüketici Sayaçları

Madde 10 — Tüketicilere;

a) Elektronik ve programlanabilen,

b) Takvime bağlı tüketimlerin tespit edilmesi, çok zamanlı tarifelerin uygulanması ve diğer işlemlerin zaman bazında değerlendirilmesini sağlayacak nitelikte gerçek zaman saatine sahip,

c) En az dört ayrı tarife diliminde bir günü en az sekiz zaman dilimine bölerek ölçme ve kayıt yapabilme özelliğine sahip,

d) Enerji kesintisi olmasında dahi kaydedilen bilgileri en az dört ay süre ile saklama kapasitesine sahip,

e) Tarife ve zaman dilimlerine göre ölçülen enerji miktarlarını gösteren ve bu bilgilerin dışarıdan okunması ile programlama işlemlerini gerçekleştirebilecek haberleşme donanımına sahip,

f) Elektrik enerjisinin kesik olması halinde (d) bendinde belirtilen bilgilerin gösterge-den okunabilmesini sağlayan,

g) Haberleşme donanımı üzerinden erişimde gerçek zaman saatinde gerek duyulan düzeltmeleri yapabilen,

h) İleri saat uygulamasını kendisi yapabilen,
sayaçlar tesis edilir.

Madde 11 — Ölçü trafolarına ihtiyaç duyulmaksızın tesis edilecek tek fazlı ve üç fazlı sayaçlar, tarife ve zaman dilimlerine göre ölçülen enerji miktarlarını gösterme özelliğini taşır. Bu tür sayaçlarda, enerji kesik olsa dahi, ön kapak ve klemens kapağı açılma müdahaleleri algılanarak yapılan müdahaleler kaydedilir. Bu bilgiler, haberleşme donanımı üzerinden okunur.

Reaktif enerji tüketimi de ölçülen üç fazlı sayaçlarda, yukarıda yer alan bilgilerin yanı sıra, toplam endüktif reaktif tüketim bilgileri, toplam kapasitif reaktif tüketim bilgileri ve gerek duyulması halinde demand bilgileri de gösterilir.

Ayrıca bu tür sayaçlarda, şebekede veya sayaçta oluşabilecek her türlü kesinti ve arıza ilişkin tarih ve saat bilgileri, pil ömrü ve zaman saati problemleri, programlama ve gerçek zaman saati değişikliğine ilişkin tarih ve saat bilgileri, akım yönü değişikliklerine ilişkin tarih ve saat bilgileri ile hatalar kaydedilerek haberleşme donanımı üzerinden okunur.

Madde 12 — Demand ölçümü gerektiren tüketicilere tesis edilecek sayaçlarda, geriye dönük olarak ölçülen en az dört aylık demand ölçüm değerleri tarih ve saat etiketli olarak hafızada saklanır. İstenilmesi halinde demand değerleri göstergede ve/veya haberleşme donanımı üzerinden okunur. Tahakkuka esas demand özelliği olan sayaçlarda, demand bilgisi oluşturma ve sıfırlama işlemi, hem mühür altındaki bir buton ile hem de istenildiğinde haberleşme donanımı üzerinden yapılır. Demand periyodu altmış dakika olup, sayaçlar, demand ölçüm periyodunun beş, on, onbeş, yirmi ve otuz dakikaya ayarlanabilmesi özelliğini taşır.

Madde 13 — Ölçü trafoları ile tesis edilen sayaçlar, hassasiyet sınıfına uygun olarak tesis edilecek akım trafosu ve/veya gerilim trafosu oranlarına göre programlanır. Akım ve gerilim trafolarının sayaçlara bağlantılarında olabilecek hatalar, işletme esnasında meydana gelen faz kesilmeleri ve akım yönü ile enerji kesik olsa dahi ön kapak açılma müdahaleleri algılanarak tarih ve saat bilgileri ile birlikte kaydedilir ve haberleşme donanımı üzerinden okunur.

Madde 14 — Sayaçların doğruluk sınıfları, sayaçların monte edileceği tesisin kapasitesine bağlı olarak aşağıdaki tabloda belirtilen değerlere uygun olarak seçilir:

Ölçüm noktasındaki yıllık enerji miktarı (MWh)	*E \geq 300	*E < 300
Aktif enerji sayaçları	IEC-EN 61036 1 Sınıfı	IEC-EN 61036 2 Sınıfı
Reaktif enerji sayaçları	IEC-EN 61268 2 Sınıfı	IEC-EN 61268 **3 Sınıfı

* E: Ölçüm noktasındaki yıllık enerji miktarı

** Reaktif ölçüm gerektirmesi ve sayaç kullanılması halinde asgari doğruluk gereklilikleri

Madde 15 — Perakende satış lisansı sahibi dağıtım şirketlerinden düzenlemeye tabi tarifeler yoluyla elektrik enerjisi ve/veya kapasite satın alan tüketicilerin, mevcut sayaçlarını değiştirme zorunluluğu yoktur.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Geçici Hükümler, Yürürlük ve Yürütme

Geçici Madde 1—

a) Mevcut sözleşmeler kapsamında işletme hakkı devri, yap-işlet ve yap-işlet-devret modelleri yoluyla elektrik üretim faaliyetinde bulunulan tesislere, lisans alınma tarihini takip eden otuz gün içerisinde,

b) Elektrik Üretim A.Ş. ve bağlı ortaklıklarınca işletilmekte olan elektrik üretim tesisleri ile Elektrik Üretim A.Ş. tarafından hizmet alımı yoluyla işlettirilmekte olan mobil santallara 31 Aralık 2003 tarihine kadar,

c) Otoprodüktörler ve otoprodüktör grupları ile otoprodüktör grubu ortaklarının tesislerine 3 Mart 2003 tarihine kadar,

d) İletim sistemine doğrudan bağlı olan serbest tüketicilerin tesislerine 3 Mart 2003 tarihine kadar,

e) İletim sistemi ile dağıtım sistemlerinin bağlantı noktalarına 31 Aralık 2003 tarihine kadar,

bu Tebliğde tanımlanan sayaçlar tesis edilir.

Madde 16 — Bu Tebliğ yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Madde 17 — Bu Tebliğ hükümlerini Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu Başkanı yürütür.